

Carl Jung - Biografie

Carl Gustav Jung (1875-1961) a avut o importanță considerabilă în sînul mișcării psihanalitice și este în general considerat ca prototipul dizidentului, atît prin impactul rupturii sale, cît și prin amploarea mișcării pe care a creat-o la rîndul său (psihologia analitică).

Elvețian de origine, Jung era fiul unui pastor. El și-a făcut studiile în medicină, s-a specializat în psihiatrie, apoi a intrat la Burgholzli - celebrul spital psihiatric din Zurich - condus la acea vreme de nu mai puțin celebrul Eugen Bleuler.

În perioada 1902-1903 efectuează un stagiul la Paris cu Pierre Janet, apoi revine la Zurich unde este numit medic șef la Burgholzli.

În acest context Jung i se prezintă lui [Freud](#), în anul 1907. Freud va fi sedus de prestigiul și personalitatea lui Jung și va vedea rapid în el fiul spiritual care ar putea asigura supraviețuirea psihanalizei, cu atît mai mult cu cît Jung nu era evreu.

Legături intense, profesionale și amicale, se țes atunci între cei doi, cu o ambivalență în care se distinge înclinația lui Jung de a se subestima față de Freud, fervorea devotamentului față de "tatăl" psihanalizei și ostilitatea onirică (subliniată de Freud în interpretările comune de vise).(1)

Jung a cunoscut o ascensiune fulgerătoare în ierarhia psihanalizei. El a devenit editorul *Jahrbuch*.

În 1908, participă la călătoria de conferințe în America și devine primul președinte al *Asociației internaționale de psihanaliză*, în 1910.

Reticențele lui Jung față de *teoria freudiană* se raportau la rolul sexualității în dezvoltarea psihică. De fapt, Jung nu a aderat niciodată total la teoria sexuală a lui Freud sau, dacă a aderat inițial, s-a desprins ulterior.

Din 1912, el ia din ce în ce mai multă distanță în scrierile sale față de Freud, ceea ce va provoca o ruptură care se va concretiza, în 1914, prin demisia lui Jung din toate posturile pe care le ocupa deja.

După o perioadă de tulburări personale în care s-a confruntat cu propriul său inconștient, Jung pune bazele școlii sale și produce o operă considerabilă care îi va atrage numeroși adepți.(2)

Abandonând meandrele psihosexualității freudiene, Jung se va stabili în domeniul spiritualității și al esoterismului. În psihologia sa urmărește așa-zisul *proces de individuație*, adică realizarea *Sinelui* (unirea conștientului cu inconștientul) și alte repere din care cităm: *arhetipurile*, *inconștientul colectiv*, *asimilarea animei și umbrei* etc.

În practica interpretării viselor Jung introduce printre altele *metoda amplificării* și *planul subiectului* ilustrată în numeroase cărți celebre ca, de pildă, *Psihologie și alchimie*.

Note:

1. Un articol pe această temă, care analizează unul din visele celebre ale lui Jung, a fost publicat în revista de psihanaliză OMEN, nr. 10. Acest număr este dedicat în exclusivitate lui Jung. Pentru detalii privind cumpărarea revistei dați un click [aici](#).
2. Consultă bibliografia lui Jung - click [aici](#).

Bibliografie Jung în românește

Editura AROPA

- C.G. Jung - Analiza viselor (ediție critică), 1998
- C.G. Jung - Psihanaliză și astrologie (ediție critică), 1999
- C.G. Jung - Psihanaliza fenomenelor religioase (ediție critică), 1998

Editura ANIMA, București

- Puterea sufletului, Antologie, 4 volume, 1994

E-BOOK
CARL JUNG
Analiza viselor

- Esențială pentru studiul viselor.
- Ușor de citit.
- Plină de exemple de interpretare.

Preț fulger 10 lei

sau [află](#) mai multe.

[Editura Amarcord, Timișoara](#)

C.G. Jung & K. Kerényi - Copilul Divin/ Fecioara divină
(Introducere în esența mitologiei), 1994

[Editura Teora, București](#)

C.G. Jung - Imaginea omului și imaginea lui Dumnezeu, 1997
C.G. Jung - Simboluri ale transformării, 2 vol., 1999
C.G. Jung - Personalitate și transfer
C.G. Jung - Psihologie și alchimie , 2 vol., 1996.

[Editura "Jurnalul Literar", București](#)

C. G. Jung - În lumea arhetipurilor, 1994

[Editura Humanitas, București](#)

C.G. Jung - Tipuri psihologice, 1997
C.G. Jung - Amintiri, vise, reflecții, 1996

[Editura Trei, București](#)

C.G. Jung - Opere Complete vol. 1 - Arhetipurile și inconștientul colectiv
C.G. Jung - Opere Complete vol. 6 - Tipuri psihologice, 2004
C.G. Jung - Opere Complete vol. 2 - Psihologia fenomenelor oculte
C.G. Jung - Opere Complete, vol. 3 - Psihogeneza bolilor spiritului, 2005
C.G. Jung - Opere Complete vol. 9 - Aion: Contribuție la simbolistica sinelui, 2005
C.G. Jung - Opere Complete vol. 17 - Dezvoltarea personalității
C.G. Jung - Opere Complete vol. 14 - Mysterium Coiunctionis, 2005.

icționar de termeni jungieni

Amplificare. Metodă de asociere în interpretarea viselor bazată pe studii comparate de mitologie, religie, basme, alchimie, astrologie etc.

Anima. Arhetipul feminității la bărbat.

Animus. Arhetipul masculinității la femeie.

Anthropos. Omul primordial, imagine arhetipală a totalității în alchimie, religie și filozofia gnostică.

Arhetip. Elemente structurale primordiale ale psihicului uman. Arhetipul este pentru psihic ceea ce este paternul comportamental pentru biolog.

Asimilare. Procesul de integrare conștientă a conținuturilor inconștientului individual și colectiv. Asimilarea se face în urma elaborării conștiente în procesul terapeutic.

Bătrînul înțelept. Imagine arhetipală personificând înțelepciune. În procesul de individuație, Bătrînul înțelept personifică inconștientul.

Compensație. Un proces natural de restabilire a unui anumit echilibru central în psihic.

Complex. Un grup de idei și imagini investite emoțional.

Coniunctio. Sau "conjuncție", termen folosit în alchimie pentru a desemna unirea opușilor. Psihologic, el desemnează unirea conștientului și inconștientului, proces care se mai numește și individuație.

Constelare. Activare a unui complex psihic, personal sau a unui conținut arhetipal.

Imagine arhetipală. Forma sau reprezentarea pe care o capătă arhetipul în viața onirică sau în produsele culturale, reprezentările mitice și religioase etc.

Imaginație activă. Metodă de asimilare a conținuturilor inconștiente prin experimentarea lor ca fantezii în stare de veghe.

Inconștient colectiv. Distinct de inconștientul personal, conține arhetipuri sau reprezentări colective.

Inconștient personal. Inconștientul în sens freudian, distinct de cel colectiv (arhetipal).

Individuație. Proces complex de sinteză a Sinelui care constă în speșă în unificarea inconștientului și conștiinței.

Inflație. În urma identificării cu o imagine arhetipală, efectul acestei identificări care constă în exagerarea proporțiilor eului personal.

Libido. Tendință spre, apetit, energie psihică ce se poate transmite instinctelor. La Jung libidoul nu este numai sexual, ca la Freud.

Numinos. Desemnează calitatea imaginilor arhetipale de a inspira sentimente puternice de panică, devoțiune etc.

Participare mistică. Termen preluat din antropologie - desemnează procesul de identificare a subiectului uman cu fenomene, obiecte, ființe exterioare în scopul preluării sau determinării unor efecte specifice.

Persona. Maska eului, expresia sa socială, modul cum ne percep alții.

Piatra filozofală. Termen alchimic identificat de Jung cu procesul de individuație și realizarea Sinelui..

Proiecție. Proces autonom prin care se atribuie altora (obiectelor exterioare) însușiri ale eului individului (de obicei refulate).

Quaternitate. Reprezentare a totalității psihice prin imagini pătrate sau pătrate înscrise în cerc.

Sine. Arhetipul Totalității psihice la Jung.

Simbol. Spre deosebire de definiția freudiană, la Jung simbol este reprezentarea a ceva necunoscut în psihic. De obicei o ipostază a Sinelui (sau arhetipului central).

Sincronicitate. Înlănțuire a-cauzală a două sau mai multe fenomene diverse (psihice și sau fizice).

Totalitate. Stadiu psihic în care s-a realizat unirea inconștientului și a conștiinței.

Umbra Aspectele refulate ale personalității individului, poate fi echivalată cu inconștientul freudian. Umbra este un conținut arhetipal.

Vis. Manifestare spontană și naturală a psihicului.

Jung și Freud*

În paralel cu această primă experiență a bolilor, Jung se familiarizează totuși cu maladiile numai în contactul cu maestrul: Bleuler, care nu era străin de decizia sa de a veni la Burgholzli, Pierre Janet, a cărui teorie fiziologică l-a impresionat profund în timpul semestrului din iarna 1902-1903 petrecut la Salpetriere și, în fine, Freud.

Încă în 1900 Jung trebuia să facă, la cererea lui Bleuler, un referat privind *Știința viselor* a maestrului vienez [Freud n.n.]. El a descoperit în 1903 concordanța tezelor lui Freud cu propriile sale rezultate asupra asociațiilor de idei. Dar a trebuit să aștepte pînă în 1907 pentru a-l întâlni personal pe Freud. 13 ore de conversație aprinsă i-au dovedit lui Jung că avea dreptate să susțină la congresul din Munchen (1906): "Dacă ce spune Freud este adevărat, atunci eu sînt de partea lui. Nu dau doi bani pe o carieră în care adevărul este ucis și cercetarea mutilată".

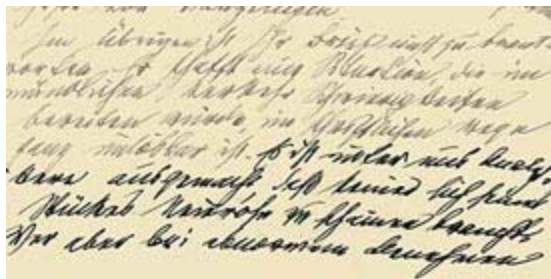
Din acest moment, Jung va milita pretutindeni: în 1908, alături de Freud și Adler, la congresul de la Salzburg. În 1909, ca redactor-șef al *Jurnalului de psihanaliză și psihopatologie* condus de Bleuler și Freud. În același an, în călătoria din Statele Unite, la universitatea Clark, unde a fost numit doctor *honoris causa* împreună cu Freud. În 1911, în calitate de cofondator și prim-președinte al *Societății internaționale de psihanaliză*.

Freud a fost ulterior decepționat de cel pe care îl alesese ca moștenitor al său direct. Se pare că Jung a fost cel dintîi decepționat, în timpul întrevederilor cu "tatăl său adoptiv" la Viena, în 1909 și 1910. La un moment dat Freud ar fi afirmat că teoria sexuală este "un bastion de apărare împotriva ocultismului", prin care înțelegea filozofia, religia și parapsihologia născândă. Jung a mai fost surprins de sincopile lui Freud survenite după prima lor controversă.

Controversele au fost incitate și parțial compensate de înțelegerea pe care Jung a găsit-o la Theodore Flournoy (foarte influențat de pragmatismul lui James) și de deschiderea intelectuală pe care a crezut că o găsește la Creuzer, lecturînd "Simbolismul și mitologia popoarelor" (1909-1910). Sub influența acestor noi maestri, el va scrie din 1912 *Metamorfozele și simbolurile libidoului*.

Freud (primul din stînga) și Jung (centru) la un congres de psihanaliză

Fragment din scrisoarea lui Freud către Jung din perioada destrămării relațiilor amicale.

Traducere: *Afirmația dv. cum că îmi tratez discipolii ca pe pacienți este demonstrabil falsă... Există o convenție între noi analiștii ca nimeni dintre noi să nu se simtă rușinat de propria sa nevroză. Dar unul [aluzie la Jung] care, purtându-se anormal ține să susțină că e normal, dă de banuit că nu e la curent cu propria sa maladie. Prin urmare, propun să renunțăm de tot la relațiile noastre personale.* Sigmund Freud, 1913.

--

Extras publicat pe <http://www.loc.gov/exhibits/freud/ex/131.html>

Conținutul acestei lucrări nu mai corespunde cercetărilor "strălucitului succesor" pe care le publicase în *Studii diagnostice asupra asociațiilor* (1903), *Psihologia demenței precoce* (1907) sau *Conținutul psihozelor* (1908).

Capitolul asupra incestului nu ar fi putut declanșa, totuși, un "conflict între școli" dacă nu s-ar fi grefat pe un "conflict de personalități". Despărțirea de Freud, consumată la Congresul de la Munchen din 1913, va fi funcție de noua orientare a lui Jung: el nu mai știe încotro îl conduc fantasmelor care îl asaltează în acea perioadă. Mai departe, Jung abandonează și cursurile de la facultatea de medicină. Familia și pacienții privați vor fi de acum înainte singura legătură cu această lume exterioară, în dizarmonie completă cu lumea sa interioară, ajuns în pragul amenințării psihozei.

Jung are acum 38 de ani și se confruntă cu psihoza sa timp de cinci ani, căutând remediul în chiar răul însuși.

--

*Extras din articolul *C.G. Jung - O Viață exemplară*, de Bernard Thomas Gennari, publicat în revista de psihanaliză OMEN, nr. 10/2002, dedicat exclusiv lui Jung. Mai multe detalii despre revistă [aici...](#)

Inconștientul colectiv la Carl Jung

Concepția lui Carl Jung despre inconștientul colectiv se bazează pe experiența sa cu bolnavii schizofrenici de pe vremea când lucra la spitalul de psihiatrie Burgholzli și cu propriul său inconștient din perioada confruntării cu imaginile și viziunile interioare (în perioada separării de Sigmund Freud).

Deși Jung a urmat inițial teoria freudiană a inconștientului, ca strat psihic format din dorințe refulate, mai târziu își va dezvolta propria teorie în care introduce noi concepte. Cel mai important dintre ele este **arhetipul**. [Vezi articolul nostru despre arhetipuri [aici](#)]

Arhetipurile constituie structura inconștientului colectiv - ele sînt dispoziții înnăscute de a experimenta și reprezenta situații și conduite specifice umane. Astfel, relația mamă-copil este guvernată de arhetipul maternal (la copil); tată-copil - de arhetipul paternal. Nașterea, moartea, puterea și declinul sînt controlate, de asemenea, de arhetipuri (vezi în acest sens arhetipul eroului).

Experiențele religioase și mistice sînt și ele guvernate de arhetipuri. Cel mai important dintre toate, [Sinele](#), este arhetipul centrului persoanei psihice, [totalitatea](#) sau completitudinea ei.

Arhetipurile se manifestă prin [imagini arhetipale](#) (în toate culturile și doctrinele religioase), în vise și viziuni. De aceea psihologia jungiană se axează și ea pe [interpretarea viselor](#) și [simbolurilor](#) pentru a descoperi [compensarea](#) indusă de arhetipuri ca marcări ai transformării psihice.

Inconștientul colectiv este un datum universal, altfel spus fiecare ființă omenească are de la naștere în dotarea sa psihică acest strat arhetipal.

Arhetipul poate fi descris și ca o librărie universală de conduite (*paternuri*) umane, or înțeleptul din om, înțelepciunea transcendentală care ghidează omenirea.

Jung consideră experiența religioasă în legătură cu experiența arhetipurilor inconștientului colectiv. Astfel, Dumnezeu este trăit ca experiență psihică a drumului care duce către realizarea totalității psihice.

--

Resurse

- Despre inconștientul colectiv există materiale în toate cărțile lui Jung, mai ales după separarea de Sigmund Freud. AROPA a publicat o monografie dedicată conceptului de inconștient care include și un capitol despre inconștientul jungian. Cartea se

numește *Inconștientul* - autor Jean-Claude Filloux. Lucrarea a fost epuizată în formatul tipărit dar se poate procura capitolul respectiv, în format electronic (PDF).

- Despre arhetipuri găsești un capitol dedicat arhetipului în simbolismul viselor în cartea *Analiza viselor* publicată de AROPA. Cartea este o culegere de eseuri scrise de Jung și comentate pe larg, adeseori în comparație cu perspectiva freudiană. O versiune electronică (PDF) a acestei cărți poate fi cumpărată online de la adresa librăriei AROPA: http://aropa.freudfile.org/e-books_2.html

În fine, poți învăța mai multe despre imaginile arhetipale din vise urmînd cursul nostru *Jung și visele*, dedicat studiului metodei jungiene de interpretare a viselor. Cursul este predat prin email și te poți înscrie oricînd, chiar și acum. Pentru mai multe detalii dă click [aici](#).

Interpretarea viselor la Jung

*Plan subiect, aspect prospectiv,
compensație, amplificare*

Jung a fost un elev eminent al lui [Freud](#) și, pentru o vreme, luptător neobosit pentru "cauza" freudiană. El a fost influențat de poziția lui Freud față de problema spinoasă a interpretării viselor. Ulterior, Jung își dezvoltă propria teorie care include câteva elemente noi: **planul subiectului, aspectul prospectiv, compensația onirică, metoda amplificării.**

Se știe ca Freud interpretează visele pe **panul obiectului**, adică în relația dintre subiectul care visează și persoanele sau situațiile din anturajul său. La Jung se introduce **planul subiectului**. Ce înseamnă **planul subiectului**? Faptul că visul aduce la suprafață, într-o manieră simbolică, expresii ale vieții psihice a individului, ale transformărilor sale interioare. Visul devine astfel un indicator al acestor transformări care indică uneori derularea **procesului de individuație**.

**nou! Curs online
JUNG și VISELE**

**Acum poți studia online metoda lui Jung
de interpretare a viselor urmînd
cursul online "Jung și visele".**

**Cursul este dedicat în mod
special începătorilor
și tuturor celor care vor să învețe practic
această metodă - se oferă o mulțime de
exemple de analiză.**

**La final se eliberează la cerere
diploma de participare.**

-- Află mai multe - click [aici](#) --

Astfel, dacă într-un vis X o visează pe mama sa, mama nu este neapărat o aluzie la mama reală, ci la **anima** visătorului, adică la sfera sa afectivă, care este feminină. Dar mama poate fi o aluzie și la ceea ce este fundamental biologic în natura umană sau la suma ideilor și conceptelor familiare individului, care reprezintă cultura sa moștenită, la patria-mumă, în sens cultural.

Visul este, la Freud, **retrospectiv**, adică se referă de obicei la evenimente trecute, situate în copilăria individului (traume psihice, fixații de natură sexuală). La Jung, visul este **prospectiv**, adică reprezintă un soi de **hartă a evoluției ulterioare** a visătorului. Vorbind despre complexe infantile, Jung afirmă, în spiritul orientării sale, că importante nu sînt complexe ca atare, ci ceea ce face inconștientul cu ele. Astfel, aceste complexe devin ele însele materie primă pentru vise, limbajul în care visul (inconștientul) se exprimă.

Conceptul de **compensație**, la Jung, include o altă idee forță: **visul este o tentativă de echilibrare a unei tendințe psihice hipertrofiate**. Analiza visului trebuie să aibă, deci, ca finalitate, dezvăluirea naturii compensației. Într-o anumită situație clinică, Jung trebuie astfel să-i explice pacientei, în urma analizei unui vis, că trebuie să renunțe la atitudinea ei prea raționalistă (determinată de o inflație de **animus**). Visul devine astfel **un mesaj al inconștientului** care atenționează asupra unor curenți dezastruoase în orientarea existențială a individului (sau societății).

În fine, Jung adaugă la **metoda asociațiilor libere**, dezvoltată de Freud, **metoda amplificării**. El susține că există elemente ale visului la care visătorul nu poate aduce asociații personale. Acestea sînt simbolurile (vezi secțiunea despre [simboluri](#)). În acest caz, analistul trebuie să intervină cu erudiția sa și să completeze lacunele visătorului. Materialul asociativ provine din diverse direcții culturale: mitologie, religie, alchimie, folclor etc.

Este de remarcat că aceste completări esențiale la teoria interpretării viselor nu trebuie preluate cu ușurință. Jung afirmă în repetate rînduri că visele trebuie interpretate inițial în manieră freudiană. Numai în anumite cazuri, excepționale, se impune aplicarea metodei sale.

Mai citește și:

- [Seriile de vise: Jung și Freud](#) - articol care pune în discuție problema abordării seriilor de vise la Jung.
- [Un vis simptomatic](#) - articol care ilustrează succint metoda lui Jung.
- [Jung și Artemidor](#) - a fost influențat Jung de teoriile lui Artemidor?
- [Despre analiza viselor](#) - extras (secțiunea "citate").

Resurse online:

- *Analiza viselor* - culegere de texte jungiene traduse și comentate cu multe exemple suplimentare și comparații cu metoda freudiană. Lucrarea există în format electronic (ebook) și se poate procura online. Mai multe detalii [aici](#).
- Cursul AROPA intitulat *Metode de interpretare a viselor* dedică o lecție metodei jungiene de interpretare. Mai multe detalii [aici](#).

Noțiunea de arhetip la Jung

În *Dialectica eului și inconștientului* Jung descrie procesul de confruntare a eului cu inconștientul sau mai precis cu conținuturile inconștientului, cu imaginile arhetipale. Dintre acestea el citează câteva, universale: *Umbra*, *Anima/Animus*, *Bătrînul înțelept* și *Personalitatea Mana*.

Dar ce este arhetipul? Un dat ereditar care modelează și transformă conștiința individului. Un dat care se definește mai degrabă printr-o tendință decît prin conținuturi specifice, imagini etc. moștenite. O matrice care influențează

conduita umană atât în planul ideilor cât și în cel al moralei, eticii, conduitei în general. Jung vorbește despre arhetip (la început numit "imagine primordială") ca despre acele *patterns of behaviour* (trăsături comportamentale înnăscute) ale biologilor. Deci, tendințe înnăscute care modelează conduita umană.

"Noțiunea de arhetip - scrie Jung - derivă din observația repetată adeseori că miturile și poveștile literaturii universale conțin teme bine definite care reapar pretutindeni și întotdeauna. Întâlnim aceleași teme în fanteziile, visele, ideile delirante și iluziile indivizilor care trăiesc în zilele noastre." Aceste imagini tematice sînt reprezentări ale arhetipurilor, au la bază un arhetip. Ele ne impresionează, ne influențează și ne fascinează.

Arhetipurile nu au un conținut determinat "decît din momentul în care devin conștiente, adică alimentate cu materialul experienței conștiente... Arhetipul este vid, el este un element pur formal, nimic altceva decît o posibilitate de preformare, tendință de reprezentare dată a priori".

Arhetipurile corespund instinctelor care, și ele, nu pot fi recunoscute ca atare decît din momentul în care se manifestă în intenție sau act.

În fine, arhetipul este *psihoid* pentru că el nu este accesibil direct conștiinței (minții conștiente), ci este transcendental.

--

Jung și alchimia

Interesul lui Jung pentru alchimie pornește din două direcții. Una este necesitatea de a găsi o paralelă istorică la propriile sale descoperiri privind viața psihică inconștientă. A doua se referă la seria de vise care i-au sugerat noua direcție de cercetare, despre care Jung vorbește pe larg în "Viața mea".

"Înainte de a fi descoperit alchimia - scrie Jung - am visat în mod repetat vise care tratau mereu aceeași temă: alături de casa mea mai era o altă, mai precis o aripă sau o construcție adăugată care îmi era străină. De fiecare dată mă minunam în vis că nu cunosc această parte a casei, care se pare că fusese dintotdeauna acolo." Această parte străină a casei își revelează în final sensul: "Aripa necunoscută era o parte a personalității mele, un aspect din mine însumi..." Această parte era inconștientă și avea să se reveleze ca interes pentru studiul aprofundat al alchimiei medievale. Acest studiu este anunțat definitiv în visul din anul 1926 în care Jung visează că este captiv în secolul al XVII-lea.

"Mai târziu am înțeles că acest vis se raporta la alchimie - scrie Jung - în secolul al XVII-lea ea a atins punctul culminant".

Alchimia este o reprezentare simbolică a procesului de individuație. În alchimia serioasă, crede Jung, sînt descrise codificat procesele care iau naștere în psihismul individual. Termenii stranii cu care operează alchimia ca *prima materia*, *unus mundus*, *Mercurius*, *filium philosophorum*, *lapis* și mulți alții sînt decipiați de Jung printr-o muncă acerbă de-a lungul a circa 10 ani.

Dezvoltările și paralelismele sale sînt descrise pe larg în cartea sa "Alchimie și psihologie", o lucrare esențială pentru cine studiază cu interes psihologia analitică, *procesul de individuație* și explorarea inconștientului cu ajutorul interpretării viselor.

Am putea rezuma experiența vastă a lui Jung cu alchimia în următoarele două citate:

"Alchimia, ca filozofie a naturii la mare cinste în Evul-Mediu, aruncă o punte, atît spre trecut, gnoza, cît spre viitor, psihologia modernă a inconștientului."

"Numai descoperind alchimia am înțeles clar că inconștientul este un proces și că raporturile eului cu inconștientul și cu conținuturile sale declanșează o evoluție, mai precis o metamorfoză veritabilă a psihicului" este vorba, desigur, despre *procesul de individuație*.

--

Jung și Mandala

Mandala este o reprezentare grafică a centrului ([Sinele](#) la Jung). Ea poate apărea în vise și viziuni sau poate fi creată spontan ca operă de artă. Ea este prezentă în reprezentările culturale și religioase.

Exemple de mandala există în toate culturile vechi. O găsim în creștinism sub forma frescelor cu imagini animaliere reprezentînd pe apostoli (și zodiacul). Zodiacul astrologic și versiunile lui sînt exemple de mandala. De asemenea, în practicile spirituale indiene sau panindiene găsim exemple fascinante de mandala, cu simboluri ale panteonului local.

În practicile yoga mandala poate fi un suport pentru meditație sau o imagine care trebuie internalizată prin absorbție mentală. Această imagine organizează energiile și forțele interioare ale adeptului și le pune în relație cu eul său.

Mandala jungiană, reprezentare grafică a centrului. Click pe imagine pentru o versiune mărită.

În general, o mandala este o figură geometrică - pătrat sau cerc, abstractă și statică, sau o imagine vie formată din obiecte și/sau ființe.

În visele noastre mandala indică fenomenul de centrare a psihicului individual în care eul își reconsideră poziția (dominantă) prin asimilarea conținuturilor inconștientului colectiv (simboluri sau imagini arhetipale). În visele moderne o mandala poate fi un dispozitiv electronic sofisticat - un ceas electronic, de exemplu - o mașinărie circulară. OZN-urile văzute pe cer sînt și ele de cele mai multe ori simboluri de mandala. (1) Alte imagini de mandala pot fi fîntînile circulare, parcurile și aleile lor radiale, piețe pătrate (squares), obeliscuri, clădiri în formă circulară sau pătrată, lacuri, fluvii (rețele de apă radiale).

În terapia jungiană, care include eliberarea și trăirea imediată a conținuturilor inconștientului colectiv, se folosește adeseori desenul spontan al mandalelor. Există o mulțime de ilustrații care atestă această tehnică practică de însuși Jung.

Jung despre mandala:

Mandalele mele erau criptograme privitoare la starea sinelui care mi se prezenta mereu alta, zilnic. În ele am văzut sinele - adică, întreaga mea ființă - activînd. Mai precis, la început abia întrezăream semnificația lor; dar mi se păreau în cel mai înalt grad importante și le-am păstrat ca pe niște perle prețioase. Aveam sentimentul clar că ele erau ceva central iar, cu timpul, am căpătat prin ele o concepție vie despre sine. M-am gîndit că sinele este ca o monadă care sînt eu - lumea mea. Mandala reprezintă această monadă, și corespunde naturii microscopice a psihicului. (Memories, Dreams, Reflections, Vintage Books, 1989, p. 196).

I Ching și Jung

În introducerea la versiunea engleză a *I Ching*, Jung recunoaște că a practicat oracolul cu treizeci de ani înaintea întâlnirii cu Richard Wilhelm, poate cel mai important traducător al Cărții într-o limbă occidentală. Jung se folosea de carte, susține el, pentru *explorarea inconștientului*. Ulterior, discipolii săi vor utiliza pe larg oracolul în psihoterapie. Ca să dau numai un exemplu: când un pacient a consultat cartea cu privire la intenția sa de a avea o legătură cu o femeie față de care nutrea sentimente ambivalente, oracolul a răspuns cu *hexagrama nr. 44 - A veni la întâlnire* - care spune textual: *Nu trebuie să te căsătorești cu o asemenea fată*. Ceea ce frapează este evident faptul că oracolul a răspuns cu o hexagramă care surprindea situația actuală a pacientului.

I Ching - cele opt trigrame (pa-kua).
Picture © [www.rotten.com/library/occult/I Ching/](http://www.rotten.com/library/occult/I%20Ching/)

Cum e posibil să fie folosită o carte veche de mai bine de 5.000 de ani în tratamentul psihic este argumentat de Jung care susține ca mecanismul oracular se bazează pe *sincronicitate*.

Într-adevăr, Jung găsește în *I Ching* o confirmare și un teren de aplicație a teoriei sale a sincronicității, sau coincidențelor a-cauzale. Această teorie a fost inspirată parțial de una din experiențele sale cu o pacientă care a visat un scarabeu de aur și, a doua zi, în cabinetul lui Jung, și -a făcut într-adevăr apariția vietatei cu pricina. Mergînd mai departe pe interpretarea symbolismului acestui scarabeu, Jung conchide că el privea evoluția ulterioară a pacientei care avea să sufere o adevărată mutație de la o poziție raționalistă pînă la absurd, la una mai convenabilă. Scarabeul ar fi fost un simbol și o indicație a unei morți și renașteri psihice în spiritul vechilor mituri antice.

Jung oferă el însuși o mostră de utilizare a oracolului în introducerea pe care am pomenit-o mai sus. Din nefericire, nu există încă o traducere în limba română a acestei introduceri. Vom reveni tot aici cu un citat mai amplu.

Ce este sincronicitatea

Cuvîntul "sincronicitate" este forjat de Jung pentru a reda un concept care îi aparține. Este vorba de *înlănțuirea a-cauzală a două sau mai multe fenomene psiho-fizice*.

Acest concept i-a fost inspirat de cazul unei paciente care se afla într-o situație de blocaj în tratament. Raționalismul ei exagerat (*inflația cu animus*) o împiedica să asimileze materialele inconștientului. Într-o noapte, pacienta a visat un cărăbuș de aur - *cetonia aurata*. A doua zi, la ședința de psihoterapie, o insecta reală de data asta, s-a izbit de fereastra cabinetului lui Jung. Jung a prins-o și a descoperit cu surprindere că era un cărăbuș de aur, prezență rarisimă în acel climat.

Ideea este, deci, de coincidență: în acest caz, între cărăbușul visat de pacientă și apariția lui în realitate, în cabinetul de psihoterapie.

Cetonia aurata sau cărăbușul de aur.

Dar această coincidență nu este una fără sens, o simplă coincidență. Folosind metoda amplificării, Jung asociază în jurul cărăbușului și ajunge la conceptul de moarte și renaștere în filozofia esoterică a antichității, proces pe care, simbolic, pacienta sa trebuia să-l experimenteze pentru o reînnoire și o înflorire a personalității ei unilaterale, cauza nevrozei de care suferea.

Deci, o coincidență semnificativă de fenomene fizice și psihice care sînt înlănțuite a-cauzal.

Notă: Trebuie neapărta să semnalez un fapt regretabil privind sincronicitatea. Datorită aerului de misterios, conceptul a fost preluat de esoteriști, ocultști, psihologi și parapsihologi și utilizat în mod abuziv în cazul unor evenimente sau fapte psiho-fizice care nu au nimic comun cu înțelesul acordat de Jung. Au apărut cărți și publicații care, la fel, se întrec în a aplica "explicația" sincronicității la evenimentele cele mai banale sau imaginare (fantezme, delir etc.). Acesta este motivul pentru care impactul ideilor lui Jung legate de sincronicitate nu mai este același!

În spatele acestor fenomene Jung plasează arhetipul sau constelarea unui arhetip, care, în optica sa, este un proces ce angajează deopotrivă manifestări obiective, din lumea fizică, și subiective, din universul psihicului individual.

Jung scrie o carte despre sincronicitate împreună cu fizicianul W. Pauli (laureat al premiului Nobel), carte pe care te invităm să o citești (nu știm dacă s-a tradus în limba română).

Jung și religia

de Jean Chiriac

Problema religiei este delicată la Jung. Mulți iubitori ai lui Jung (și nu numai ei) au convingerea că Jung era religios, tot așa cum este religios un bun creștin. Lucrurile nu stau chiar așa. Întrebat dacă crede în Dumnezeu, Jung a răspuns într-adevăr: "Eu nu cred, eu știu". Dar el nu se referea la credința obișnuită, cu alaiul de ritualuri și reguli - pentru Jung, Dumnezeu este [arhetip](#), iar experiența lui Dumnezeu (pentru că la el exista așa ceva, o sete de a experimenta pe Dumnezeu) este experiența arhetipului, sau dacă vrem confruntarea cu arhetipul centrului. Mai mult chiar, arhetipul are și o latură negativă, malefică, ce se împacă greu cu imaginea unui Dumnezeu pozitiv, iubitor, salvator. Această latură malefică l-a determinat pe Jung să scrie nenumărate texte despre necesitatea integrării răului ([umbrei](#)) pentru realizarea [psihicului total](#) ([realizarea sinelui](#)).

Poziția lui Jung față de religie nu a fost conformistă. Pe vremea colaborării înflăcărate cu Freud, Jung era foarte reticent față de problemele credinței. Într-una din scrisorile adresate lui Freud el scrie despre religia creștină și Christos în relație cu religiile păgâne ca necesitate de întoarcere la sărbătorile animalității umane în sânge și beție. Ulterior, el face din mitul lui Christos o ilustrare a teoriei sale despre experiența Sinelui. Pentru Jung, Christos nu mai există ca personaj istoric, ci numai ca mit, ca ipostază a Sinelui sau fenomen al Sinelui. Această experiență interioară, la obârșia ei, a fost externalizată și ritualizată. Este ceea ce cunoaștem și trăim azi ca religie.

Experiența religioasă la Jung este, deci, legată de Sine și de experiența individuală a Sinelui în manifestarea sa psihologică. Transcendentalul devine astfel personal și psihic. Jung atrage tot timpul atenția asupra trăirii lui Dumnezeu ca experiența unificatoare a unirii contrariilor - o experiență concretă, aici-și acum - și nu ca o profesiune de credință: "crede și nu cerceta".

Vom ilustra aceste idei cu 2 extrase din corespondența lui Jung. Unul din ele este un fragment dintr-o scrisoare către Freud:

*178 J Scrisoarea datată: 11 februarie 1910
Despre funcția religiei*

În acest fragment de scrisoare, Jung își exprimă viziunea despre religia creștină și mitul lui Christos văzute nu ca o lamentare a morții, ci ca o serbare a vieții și beției.

Îmi imaginez pentru psihanaliză o sarcină mult mai frumoasă și mai vastă decât să fie redusă la un ordin etic. Gîndesc că mai trebuie să-i lăsăm timp psihanalizei să infiltreze popoarele pornind de la multe centre, să reînvie la intelectual sensul simbolicului și miticului, să-l

retransforme frumusele pe Cristos în acel zeu-mag al viei care a fost, și să canalizeze astfel vechile forțe pulsionale extatice ale creștinismului, și totul cu unicul scop de a face din cultul și din mitul sfânt ceea ce erau ele: o sărbătoare a bucuriei îmbătate, în care omul are dreptul să fie animal în etos și în sfințenie. Tocmai aceasta era marea frumusețe și funcție a religiei antice, care, pentru D-zeu știe ce nevoi biologice temporare, a devenit instituție de lamentare. Ce infinitate de delicii și de voluptate este aici în religia noastră, gata să fie readusă la autentică sa destinație! Creștinismul nu poate lăsa deoparte dezvoltarea etică autentică și corectă, dar trebuie să dezvolte în el, să-și desăvârșească imnul de durere și extaz către zeul muribund și înviind, la forța mistică a vinului și ororile antropofage ale Cinei - forțele vieții și ale religiei se pun în serviciul numai al acestei dezvoltări etice.

Unui discipol care îi cere socoteală pentru cele spuse pe seama religiei, Jung îi răspunde (9 aprilie 1959):

Foarte mulțumesc pentru citarea acestei afurisite corespondențe. Ea este pentru mine amprenta de neșters, din nefericire, a nebuniei de necrezut care bîntuia zilele tinereții mele. Reîntoarcerea din târîmurile fanteziilor nebuloase, la realitate, a durat mult. În cazul meu: Mersul Pelerinului a constatat în coborîrea a mii de trepte, înainte de a fi putut să întind mîna spre această fărîmă de țărînă care sînt. (Correspondance, I, 1906-1909, p.26.)

Metoda psihoterapeutică a lui Carl Jung

Metoda lui Jung în psihoterapie o urmează pe aceea a lui Freud, cum el însuși a subliniat adeseori. În cazurile mai rare, în care abordarea freudiană a sufletului nu este suficientă, Jung aplică însă și alte metode, care trebuie să conducă pacientul la o confruntare personală cu [inconștientul colectiv](#), cu [arhetipurile](#).

Așa cum arată experiența, există un număr relativ mare de pacienți, pentru care încheierea aparentă a travaliului cu medicul nu înseamnă nicidecum sfîrșitul procesului analitic. Mai mult chiar, confruntarea cu inconștientul continuă, în același sens ca și la cei care nu au renunțat la travaliul cu medicul. (C.G. Jung: Psihologie și alchimie, Teora, 1996, vol. I, p.10)

Tocmai aceste ultime cazuri m-au convins ca prin tratarea nevrozei se atinge o problemă care depășește cu mult cadrul strict medical... (Op. cit. p.11)

Această confruntare urmărește [asimilarea imaginilor arhetipale](#), într-un cuvînt [individuația](#), proces amplu care conduce la realizarea unei totalități psihice ce

include deopotrivă conștiința și inconștientul. În termeni comuni, este vorba de o extensie a conștiinței, care include astfel sensurile și semnificațiile materialelor arhetipale.

Din metodele folosite de Jung cităm:

Testul de asociații libere

Test folosit în tratamentul psihoterapeutic, constă în înregistrarea timpului mediu de reacție la anumite cuvinte-stimul. Pacientul este pus să răspundă cu orice cuvânt care îi vine în minte la cuvintele inductoare pronunțate de analist. Timpul de reacție poate fi un indicator al complexelor inconștiente constelate.

Notă: Există un test de asociații libere care calculează automat cuvintele-problemă (deocamdată numai în limba negleză). Click [aici...](#)

Analiza viselor

Pînă la un punct, urmează metoda lui Freud: asociațiile libere, planul subiectului, interpretarea retrospectivă. Jung a adăugat cîteva idei noi: amplificarea conținutului visului, ideea că visul este o compensare a atitudinii unilaterale a eului și ideea de finalitate a mesajului oniric. [detalii...](#)

Imaginația activă

Lasă lucrurile să curgă. lasă fanteziile interioare să curgă libere dar nu ca un privitor detașat sau contemplativ, și nici chiar ca un psihoterapeut, ci ca un actor care ia parte la fantezme, care joacă un rol în ele. Fantezmele sînt produse ale inconștientului și trebuie integrate în viața noastră cotidiană.

Analiza simbolurilor

Urmărește integrarea psihicului inconștient și extensia conștiinței. [detalii...](#)

Alte variații ale acestor metode întîlnim în practici ca desenul (reprezentări ale unor viziuni intuitive sau onirice ale *mandalei* ca figură a *Centrului*), modelajul, scriitura spontană, dialogul cu imaginile inconștientului etc.

Training program in Jungian psychotherapy (abstract)

Întrucît în România nu am înregistrat pînă în prezent vreun institut sau organizație care să ofere formare în psihoterapia jungiană, am preluat și publicat aici condițiile de formare la institutul din Boston, SUA.

C.G. Jung Institute - Boston

A rich mixture of psychopathology, dream interpretation, mythology, ethics, anthropology, religion, theories of neurosis, psychopharmacology, the study of literature and the arts is woven into the foundation that informs the individual work of Jungian analysts. The analyst's knowledge in each of these areas, combined with personal experience and imagination, facilitates the analysand's efforts to find meaning in their symptoms and suffering. If the analyst's efforts are to succeed, a deep understanding of the symbolic language and imagery of the unconscious is essential, as is a thorough knowledge of analytic theory and methods.

Training Candidates are required to complete 600 hours of a 'clinical practicum' which must begin during the first year of Stage I. While work of a theoretical nature will continue throughout the program, the acquisition of a sound and thorough understanding of Jungian theory receives special emphasis during Stage I to enable candidates to work with their own analysands once they have been promoted to Stage II as Diploma Candidates. Candidates must acquire knowledge in the following:

- a. Analytical Psychology
- b. Theories of Depth Psychology
- c. Psychopathology
- d. The Practice of Analysis
- e. Theory of Dream Interpretation
- f. Psychological Interpretation of Mythology and Fairy Tales
- g. Comparative Religions
- h. Anthropology

Candidates are required to attend all seminars. Since it is not expected that seminars will cover all the materials candidates are responsible for knowing, they are encouraged to undertake self-directed study based upon the suggested reading list and also to explore and utilize other educational institutions in the Greater Boston area.

Training Candidates must submit three original papers dealing with symbolic and theoretical materials. While a satisfactory personal analysis of no less than 350 hours is required for the diploma, at least 200 of these hours must be undertaken before the end of Stage I. It is expected that candidates will work with more than one analyst, preferably one male and one female, before the end of training. Stage I will last a minimum of two years.

Upon completion of the requirements outlined in the Guidelines for Stage I and Preliminary Status, and with the permission of the Evaluation Committees, candidates are admitted to a qualifying examination. This will cover the areas of required knowledge as well as self-development. Acceptable performance in the examination will entitle Training Candidates to apply for admission into Stage II.

Stage II

Stage II requires a minimum of three years to complete. Therefore the entire Training Program will require a minimum of five years. The 350-hour requirement for personal analysis must be completed during Stage II.

During Stage II emphasis is placed on the integration of Jungian theory with sound clinical practice. Diploma Candidates begin working with their own analysands in consultation with experienced analysts who are members of the New England Society of Jungian Analysts. Candidates must complete at least 350 hours of analytic work with at least ten analysands. This must include three cases of at least 70 hours each. Supervisory consultation will consist of no less than 250 hours. Fifty of these hours may be satisfied during casework colloquia (also referred to as group supervision) provided by the Institute.

Candidates are required to attend casework colloquia at the Institute during which each Candidate is required to make oral presentations. Case Reports must also be written to describe each training analysis conducted during Stage II.

Before requesting admission to the Final Examination, Diploma Candidates must submit an original Diploma Thesis on an approved topic and defend that thesis in a separate examination. For the Final Examination, Diploma Candidates are responsible for acquiring a satisfactory level of skill in conducting analysis, and thorough understanding of the following:

- a. Professional Ethics
- b. Therapeutic Techniques
- c. Analytic Skill in utilizing products of Fantasy and Imagination
- d. Interpretation of Dreams
- e. Psychiatry

After successful performance on the Final Examination and with the approval of the Training Board, the Diploma in Analytical Psychology will be granted.

Un vis simptomatic

Visul se plasează în anul 1909, când Jung și Freud au vizitat America de nord pentru o perioadă de 7 săptămîni, pentru a prezenta psihanaliza publicului american. În aceeași perioadă sînt notabile mai multe incidente semnificative pentru natura relației lui Jung cu Freud. Interesul lui Jung pentru cadavrele de mlaștină, interes care l-a enervat nu o dată pe Freud, și cele două leșinuri ale lui Freud în prezența lui Jung. Toate aceste

evenimente, ciudate la prima vedere, au fost interpretate de Freud ca efecte ale sentimentului obscur că Jung îi dorește moartea.

Dar iată visul relatat de Jung însuși:

Mă aflu într-o casă necunoscută cu două etaje. Era casa "mea". Eram la etajul superior într-un salon agreabil și confortabil în stilul sec. al XVIII-lea. Am fost surprins că nu mai văzusem pînă atunci această cameră și am început să mă întreb cu ce seamănă parterul. Am coborît și am descoperit că odăile erau mai întunecate, cu pereții acoperiți de lambriuri de lemn, cu mobile masive datînd din sec. al XVI-lea sau chiar dintr-o perioadă anterioară. Surprinderea și curiozitatea mea crescuseră. Voiam să văd arhitectura totală a casei. Am coborât în pivniță unde am găsit o ușă dînd spre o scară care ducea la o cameră amplă, boltită. Ea era pavată cu pietre mari, iar pereții păreau foarte vechi. Am examinat mortarul și am descoperit că era compus din fărâme de cărămidă. Evident pereții erau de origine romană. Curiozitatea mea nu înceta să crească. Într-un colț am văzut un inel de fier fixat într-o dală. Am ridicat-o și am văzut o altă scară foarte strîmtă ducând la un soi de beci care semăna cu un mormînt preistoric, conținînd cranii, ceva oase și fragmente ceramice. Apoi m-am trezit.

Comentariile (asociațiile) visului sînt oferite tot de Jung:

Dacă Freud, atunci cînd a analizat acest vis, ar fi urmat metoda mea constînd în explorarea asociațiilor referitoare la vis și la contextul său, ar fi auzit o poveste pe cînte. Dar mă tem că ar fi minimalizat-o considerînd-o o simplă tentativă de a scăpa de o problemă care era în realitate a sa. Visul era de fapt un rezumat al vieții mele și în special al evoluției mele spirituale.

Am crescut într-o casă veche de 200 de ani, mobilele noastre datau, majoritatea lor, de acum circa 300 de ani, iar, intelectual, aventura mea spirituală fusese lectura lui Kant și a lui Schopenhauer. Marele eveniment al zilei era opera lui Charles Darwin. Cu puțin înainte, trăisem încă în universul medieval al părinților mei, în ochii cărora lumea și oamenii erau guvernați de omnipotența providență divină. Această lume devenise brusc arhaică și perimată. Crediința mea creștină își pierduse caracterul absolut, prin descoperirea religiilor orientale și a filozofiei grecești. De aceea, parterul casei mele era atît de întunecos, de silențios și mai ales nelocuit

Interesul pe care mi l-a inspirat istoria fusese trezit de studiul anatomiei comparate și al paleontologiei, în timp ce eram asistent la Institutul de anatomie. Eram fascinat de osemintele omului fosil, în particular de omul din Neanderthal, în jurul căruia se discuta mult și de craniul Pitecantropului din Dubois, care era încă obiectul controverselor celor mai violente. De fapt, acestea erau asociațiile reale ale visului

meu. Dar nu am îndrăznit să-i vorbesc lui Freud de craniu, de schelete sau de cadavre, căci experiența mă învățase că aceste teme îi erau dezagreabile. El se hrănea cu ideea că mi-aș fi dorit moartea sa prematură. Ajunsese la această concluzie în urma interesului pe care îl arătasem pentru mumiile lui Bleikeller din Breme, pe care le-am vizitat împreună în 1909, când intenționam să ne imbarcăm pentru America.

[...]

Mi-am dat curând seama că Freud căuta în mine vreo "dorință de nemărturisit". Și aceasta m-a determinat să-i sugerez că craniile pe care le visasem constituiau probabil o referință la unii membri din familia mea cărora, dintr-un motiv sau altul, le-am dorit moartea. Această supoziție a avut aprobarea sa, dar eu nu am fost satisfăcut de această soluție trucată.

[...]

Intuiția mea era revelația bruscă și neașteptată că visul meu mă avea pe mine însumi, viața mea și universul meu, în centrul său, opunând realitatea mea unei structuri teoretice axate pe o mentalitate străină mie, din rațiuni și scopuri care îi erau proprii. Nu era visul lui Freud, ci al meu. Și într-o clipită i-am înțeles mesajul.

--

*Extras din articolul *Un vis simptomatic al lui C.G. Jung* publicat în revista de psihanaliză OMEN, nr. 10. Mai multe detalii despre acest număr și informații despre cumpărare [aici](#).

<http://www.cgjungboston.com/jungtraining.htm>

[C.G. Jung Page](#)

Site dedicat explorării întrebărilor legate de sens care angajează individul ca și culturile diverse în care trăim. Această conversație este extinsă considerabil prin contribuțiile lui Carl Jung.

[Search C.G. Jung's Collected Works](#)

Oferă un motor de căutare a ediției complete a operelor lui Jung în limba engleză. Sînt accesibile diferite modalități de căutare.

[The International Association for Jungian Studies](#)

Oferă un forum și interes pentru cele mai interesante și importante lucrări din sfera jungiană și post-jungiană din întreaga lume.

[Forum Jung în limba română](#)

Primul și singurul forum de discuții pe tematici Jung creat în România. Înregistrarea este gratuită.

[Librăria virtuală AROPA](#)

Oferă carte de psihanaliză, revista OMEN, cursuri online, e-books.

[Cabinet de psihanaliză](#)

Oferă consultații și informații detaliate despre psihanaliză.

[Psihanaliza noastră de zi cu zi](#)

Blog de psihanaliză.

[Interpretarea viselor](#)

Blog dedicat interpretării viselor după diferite metode.